

streeks 1160 door den beroemden zanger uit Champagne, Chrestien de Troyes, hebben kunnen wenden — hij zou den Erec hebben kunnen raadplegen 1). Chrestien de Troyes heeft sedert het midden der 12de eeuw zich een vermaarden naam gemaakt door de zoogenaamde *matière de Bretagne* — de *contes d'aventure*, die de Bretonsche jongleurs uit aloude Kymrische en Iersche volksproken ontleenden, in fraaie Fransche verzen een geheel nieuw kleed te geven!"

Betsy zag mij met een peinzend trekje op haar lief gelaat aan, en zei:

— „Maar ik heb zoo'n idéé, dat Tennyson niet veel studie van Middelfransche verzen maakt.”

— „Juist, lieve nicht! Tennyson put zijne kennis der Arthur-wereld niet uit Chrestien de Troyes. Er is te veel onderscheid. De Fransche middeleeuwsche dichter heeft geen ander doel, dan het vermaken zijner adellijke beschermers, zooals Marie de Champagne, dochter van Louis VII en de Koningin Aliénor, of als Filips van den Elzas, Graaf van Vlaanderen. Het hoofdmoment van Chrestien ligt in de schildering van erotische tafereelen, en van adellijke weelde en pracht. Vandaar dat Erec en Enide zulke eene uitmuntende stof voor Chrestien waren. De held Geraint (eigenlijk Gereint en Enid) komt zoo geheel onder de macht van Enid's schoonheid, dat hij zijne heldennatuur onwaardig schijnt te worden. Een verzuchting door Enid geslaakt over de verkeerde werkeloosheid van haar Gereint, wordt door dezen verkeerd begrepen — en nu volgt de tocht met wonderlijke avonturen, gedurende welke Enid de paarden der overwonnen roofridders moet leiden in groote moeite en nood. Bij Tennyson is het erotische element zeer kiesch, en zelfs eenigszins sentimenteel behandeld. Hij idealiseert alles, terwijl Chrestien de Troyes volstrekt niet door overmaat van fatsoenlijkheid uitmunt!"

— „Ja, maar nu weet ik nog niet, hoe Tennyson aan zijne stof is gekomen?"

— „We kunnen gerust voorstellen, dat de gelauwerde hofpoëet zijne *Idyls of the King* niet uit Middelfransche bron putte. Hij noemt de volksproken van Kymrië (Wales) en Ierland idyllen — en daarmee is alles gezegd. Wij weten trouwens, dat Tennyson zich niet heel diep in zijne *matière de Bretagne* heeft ingewerkt. In de *Idyls* zegt Arthur tot Genovere:

„Well is it that no child is born of thee.

„The children born of thee are sword and fire.”

Dit is zuivere fantasie, want de Kymrische Koningin Gwenthwyvar is de moeder van den held Llacheu 2). Er is evenwel nog ééne mogelijkheid, die niet onvermeld mag blijven. Te Oxford bezit men in de boekerij van het Jezus-College een zeer merkwaardig handschrift, gewoonlijk genaamd *The Llyfr Coch o Hergest* (Het roode Boek van Hergest).

Dit boek is in 1838 vertaald door Lady C. E. Guest 3). Deze Lady

1) Erec und Enide von Chrestien von Troyes, herausgegeben vom Wendelin Foerster, Halle 1891.

2) Rhys. *The Arthurian Legend* (1891) p. 60.

3) *The Mabinogion from the Welsh of the Llyfr Coch o Hergest in the library of Jesus College Oxford. Translated, with notes by Lady Charlotte Guest* (tweede uitg.). Londen, 1887.